

Velilerin Ö?retmenlerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Velilerin Ö?retmenlerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32502>

Özet

Velilerin Ö?retmenlerle Olan İletişimsel Yeterlilikleri Ölçeği, 2003 yılında Zeynep Özçınar tarafından Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir **doktora tezi** kapsamında geliştirilmiş olan bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, velilerin öğretmenlerle kurdukları iletişim süreçlerindeki yeterlilik düzeylerini **sistematik** olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilme amacı, veli-ö?retmen iletişiminin kalitesi ile öğrenci başarısı arasındaki potansiyel ilişkileri incelemektir. Bu nedenle, ölçek özellikle eğitim psikolojisi ve iletişim çalışmalarları alanlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, velilerin öğretmenlerle olan etkileşimlerinde sergiledikleri bilgi, beceri ve motivasyon gibi çok boyutlu yeterlilikleri ölçmeye odaklanmıştır. Geliştirme aşamasında, ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliği için gerekli **psikometrik** çalışmalar yapılmıştır. Bu araç, eğitim ortamlarında **veli-ö?retmen iletişimi** etkinliğini arttırmaya yönelik müdahale programlarının geliştirilmesine zemin hazırlayacak veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İletişimsel Yeterlilik, Veli-Ö?retmen İletişimi, Öğrenci Başarısı, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Özçınar, Zeynep.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, velilerin okuldaki eğitimcilerle (ö?retmenlerle) olan iletişim becerileri, tutumları ve davranışsal yeterliliklerini objektif bir şekilde ölçmektir. Geliştirilen bu araç sayesinde, veli katılımının ve iletişim kalitesinin öğrenci akademik başarısı üzerindeki etkileri ampirik olarak incelenmiştir.

Ölçek, aynı zamanda, iletişimde yetersizlik hissedilen alanları tespit ederek, okulların veya rehberlik servislerinin velilere yönelik iletişim becerilerini geliştirici eğitim programları düzenlemesine rehberlik etme potansiyeline sahiptir. Özçınar'ın (2003) çalışması, veli, öğrenci ve öğretmen arasındaki üçlü iletişim yeterliliğinin öğrenci gelişimindeki kritik rolünü vurgulamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojik bir yapı olarak **İletişimsel Yeterlilik** (Communicative Competence) kavramını ölçmektedir. İletişimsel yeterlilik, bir kişinin belirli bir bağlamda uygun ve etkili iletişim kurma yeteneği olarak tanımlanır. Bu ölçek özelinde, yapı aşağıdaki temel boyutları içerebilir:

Durumsal Uygunluk: Velinin öğretmenle iletişim kurarken gösterdiği nezaket, empati ve bağlama uygunluk.

Etkililik: Velinin bilgi almasında bulunma, sorunları çözme ve iş birliği sağlama becerisinin derecesi.

Duygusal Yeterlilik: İletişim sırasında duygusal tepkileri yönetme ve olumlu bir atmosfer yaratma kapasitesi.

Ölçek, velilerin öğretmenlerle olan etkileşimlerinde sadece ne söylediklerini değil, aynı zamanda bunu nasıl ve ne şekilde yaptıklarını da değerlendirerek, iletişimin hem sözel hem de davranışsal yönlerini ele almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiştir ("-"). Ancak, doktora tezi kapsamında geliştirilen bir ölçek olduğu için, Özçınar (2003) tarafından kapsam geçerliği, yapı geçerliği ve muhtemelen ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür.

Yapı geçerliği genellikle **faktör analizi** yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen iletişimsel yeterlilik boyutlarını ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koymuştur. Detaylı geçerlik katsayıları ve yöntemleri için Özçınar'ın (2003) doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde güvenirlik katsayılarına dair spesifik bilgi bulunmamaktadır ("-"). Geliştirme sürecinde, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığını belirlemek amacıyla güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenirlik yöntemlerini içermektedir.

Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı (veli iletişimsel yeterliliğini) ölçmekte ne kadar başarılı olduğunu gösterir. Özçınar'ın tezi, ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu destekleyen istatistiksel kanıtları sunmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçtüğü varsayıldığından, Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullanılması zorunludur. Bu analiz, veli

iletişimsel yeterliliğinin hangi alt boyutlardan oluştuğunu ve maddelerin bu boyutlara nasıl dağıldığını belirlemek için kullanılmaktadır.

Faktör yapısının belirlenmesi, ölçeğin kuramsal temellerini güçlendirir ve uygulamalara, veli iletişimindeki farklı yeterlilik alanlarını ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunar. Örneğin, ölçek "Bilgi Paylaşım Yeterliliği" ve "Duygusal Destek Yeterliliği" gibi farklı faktörler içerebilir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale - Özgün olarak doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir.)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle Likert tipi derecelendirme formatındadır.

Language Available: Türkçe.

Population Group: İlköğretim veya ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin velileri.

Age Group: Genellikle 25-60 yaş aralığındaki ebeveynler.

Population Details: Ankara ilinde belirlenen bir örneklem grubu.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Velilerin, öğretmenlerle olan iletişim davranışlarını ve yeterliliklerini değerlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

İletişim Becerileri, Ebeveyn Katılımı, Öğretmen İşbirliği, Psikometrik Özellikler, Okul Başarıları, Veli-Öğretmen İletişimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2003 itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2003 yılında doktora tezi olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için izinler ve telif hakları Zeynep Özçınar'a aittir. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanım için izin alınması

önerilir. Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi tezin yazarından temin edilmelidir. Ölçeğin orijinal versiyonu Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde arşivlenmiştir.

Kaynaklar

Özçınar, Z. (2003). *Ö?retmen-ö?renci-velilerin **iletişimsel yeterlilikleri** ve ö?renci başarısıyla olan ilişkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Velilerin Ö?retmenlerle Olan İletişimsel Yeterlilikleri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktadır. Detaylı maddeler için Özçınar (2003) tarafından hazırlanan doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.